

IOSUD – UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” GALAȚI
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE

TEZĂ DE DOCTORAT

RELAȚIILE ECONOMICE, POLITICE ȘI DIPLOMATICE ÎNTRE VIETNAM ȘI SUA (1995-2019)

- Rezumat -

Doctorandă,
Nguyen Thi Thuy Dung

Coordonator științific,
Prof. univ. dr. hab. Arthur-Viorel TULUȘ

Seria U3: Istorie Nr. 19
GALAȚI 2022

RELAȚIILE ECONOMICE, POLITICE ȘI DIPLOMATICE ÎNTRE VIETNAM ȘI SUA (1995-2019)

Rezumatul tezei de doctorat

Doctorandă,
NGUYEN Thi Thuy Dung

Președinte comisie	Prof. univ. dr. Nicoleta IFRIM Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Coordonator științific	Prof. univ. dr. Arthur-Viorel TULUȘ Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
Membri ai comisiei de specialitate	Prof. univ. dr. Gheorghe ONIȘORU Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava Prof. univ. dr. Valentin CIORBEA Universitatea „Ovidius” din Constanța Conf. univ. dr. Cătălin NEGOIȚĂ Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Seriile tezelor de doctorat susținute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul fundamental ȘTIINȚE INGINEREȘTI

- Seria I 1: **Biotehnologii**
- Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**
- Seria I 3: **Inginerie electrică**
- Seria I 4: **Inginerie industrială**
- Seria I 5: **Ingineria materialelor**
- Seria I 6: **Inginerie mecanică**
- Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**
- Seria I 8: **Ingineria sistemelor**
- Seria I 9: **Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE SOCIALE

- Seria E 1: **Economie**
- Seria E 2: **Management**
- Seria SSEF: **Știința sportului și educației fizice**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE UMANISTE ȘI ARTE

- Seria U 1: **Filologie-Engleză**
- Seria U 2: **Filologie-Română**
- Seria U 3: **Istorie**
- Seria U 4: **Filologie-Franceză**

Domeniul fundamental MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII

- Seria C: **Chimie**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE BIOLOGICE ȘI BIOMEDICALE

- Seria M: **Medicină**

CUPRINS

Abrevieri, tabele și grafice

Introducere

1

Capitolul 1: Relațiile Vietnam – SUA înainte de 1995

1.1. Înainte de 1975

- 1.1.1. Anterior intervenției directe a SUA în Vietnamul de Sud
- 1.1.2. Perioada intervenției directe a SUA în Vietnamul de Sud (1954-1975)

1.2. Perioada de după unificarea Vietnamului (1975-1990)

- 1.2.1. Oportunități ratate în relațiile Vietnam – Statele Unite
- 1.2.2. *Calea Doi Moi* – Vietnam face reforme economice

1.3. Procesul de stabilire a relațiilor diplomatice bilaterale (1990-1995)

- 1.3.1. Contextul internațional
- 1.3.2. Realizări inițiale ale procesului *Doi Moi* în Vietnam
- 1.3.3. Motivele Statelor Unite pentru a stabili relații cu Vietnam
- 1.3.4. Motivele Vietnamului pentru a stabili relații cu Statele Unite
- 1.3.5. Progrese până la instituirea oficială a relațiilor bilaterale

Capitolul 2: Dezvoltarea relațiilor Vietnam – SUA între 1995 și 2019

2.1. În domeniul economic

2.1.1. Relația comercială

2.1.1.1. Înainte de semnarea Acordului Comercial Bilateral (1995-2000)

2.1.1.2. De la intrarea în vigoare a BTA la aderarea Vietnamului la Organizația Mondială a Comerțului (2001-2006)

2.1.1.2.1. Procesul de dezvoltare

2.1.1.2.2. Impactul BTA asupra relațiilor comerciale cu Statele Unite

2.1.1.3. De la aderarea Vietnamului la OMC (2007) până în 2019

2.1.1.3.1. Procesul de dezvoltare

2.1.1.3.2. Impactul BTA, PNTR și al alăturării Vietnamului la OMC asupra relațiilor comerciale cu Statele Unite

2.1.2. Relațiile de investiții

2.1.2.1. Investiții americane în Vietnam – vedere generală

2.1.2.2. Distribuția sectorială a investițiilor americane în Vietnam

2.1.2.3. Distribuția geografică a investițiilor americane în Vietnam

2.1.2.4. Investiții ale Vietnamului în SUA

2.1.2.5. Ajutorul SUA pentru dezvoltarea Vietnamului

2.2. În domeniul politic și diplomatic

2.2.1. În perioada 1995-2001

2.2.2. În perioada 2001-2019

CAPITOLUL 3: OBSERVAȚII ASUPRA PROCESULUI DE RELAȚIONARE POLITICĂ, DIPLOMATICĂ ȘI ECONOMICĂ DINTRE VIETNAM ȘI SUA (1995-2019)

3.1. Realizări ale perioadei 1995-2019

3.1.1. În domeniul economic

3.1.1.1. În comerț

3.1.1.2. Importanța SUA pentru comerțul de export al Vietnamului

3.1.1.3. În investiții

3.1.2. În domeniul politic și diplomatic

3.2. Limitări vizibile în perioada 1995-2019

3.2.1. În relațiile comerciale

3.2.2. În relațiile de investiții

3.2.3. În relațiile politice și diplomatice

3.3. Caracteristicile globale ale relațiilor din perioada 1995-2019

3.3.1. Caracteristici economice

3.3.2. Caracteristici politice și diplomatice

3.3.3. Natura relațiilor economice, politice și diplomatice

3.4. Dilemele relaționării viitoare

3.4.1. Diferențele fundamentale în sisteme de valori, instituții politice și strategii

3.4.2. Diferențele de capacitate economică

3.4.3. Provocări actuale ale relațiilor economice, politice și diplomatice

3.5. Posibile soluții

3.5.1. Pentru diferențele politice

3.5.2. Pentru diferențele economice

Capitolul 4: Perspective relaționale în contextul geopolitic al Asiei de Sud-Est

4.1. Regiunea Asia-Pacific astăzi

4.1.1. Întruniri recente ale Forumului de cooperare economică în Asia-Pacific (APEC)

4.1.2. Acordul cuprinzător și progresiv pentru parteneriatul trans- Pacific (CPTPP)

4.1.3. Politica și diplomația

4.2. Punctele de vedere și strategiile marilor țări din regiunea Asia-Pacific

4.2.1. Statele Unite

4.2.2. Rusia

4.2.3. China

4.2.4. Japonia

4.2.5. India

4.3. Perspective în relațiile dintre Vietnam și SUA în geopolitica actuală

din Asia-Pacific

4.3.1. În relațiile comerciale

4.3.2. În relațiile de investiții

4.3.3. În relațiile politico-diplomatice

Concluzii

Bibliografie

Anexe

RELAȚIILE ECONOMICE, POLITICE ȘI DIPLOMATICE ÎNTRU VIETNAM ȘI SUA (1995-2019)

Rezumatul tezei de doctorat

Nguyen Thi Thuy Dung

Cuvinte-cheie: *politică externă SUA, politică externă Vietnam, Războiul din Vietnam, relații bilaterale, Acordul Comercial Bilateral, Relații Comerciale Normale Permanente, Națiunea cea mai favorizată, investiții americane internaționale, Investiții Străine Directe, ajutor material SUA, diaspora vietnameză, export-import, Asia-Pacific, geopolitică*

După o perioadă de confruntare militară desfășurată aproximativ între anii 1961-1975, cele două state independente, respectiv Vietnam și Statele Unite, au reușit să-și normalizeze relațiile diplomatice cu mai bine de 20 de ani în urmă. Mergând mai adânc în istorie, raporturi de natură comercială au fost înregistrate între cele două părți încă din secolul al XIX-lea. Restaurarea raporturilor diplomatice americano-vietnameze în iulie 1995 nu au fost urmate imediat și de fructuoase schimburi economice. Din 1995 până în prezent, relația dintre Vietnam și Statele Unite a făcut progrese remarcabile pe principiul beneficiului reciproc, lăsând deoparte trecutul și privind spre viitor împreună. Cele două părți au construit o relație pe mai multe direcții în ultimii 25 de ani, în special în cele trei domenii: economie, politică și diplomație.

Relațiile bilaterale americano-vietnameze au fost surprinse în monografia sau în articole și studii, precum:

➤ Bui Thi Phuong Lan, *Relațiile Vietnam – SUA (1994-2010)*, 2011. Autorul prezintă și analizează contextul de dinainte de normalizarea diplomatică, apoi analizează într-o manieră cuprinzătoare construirea relației bilaterale, poziționând Vietnamul în noua politică externă și de securitate a SUA și în relația lor cu restul Asiei, după criza economică. Se poate spune că această lucrare creionează imaginea de ansamblu a evoluției relației bilaterale, cu sușurile și coborâșurile ei, în contextul geopolitic și istoric. În perioada analizată de autor, s-au îmbunătățit raporturile bilaterale în toate domeniile (diplomație, apărare, securitate), Bui Thi Phuong Lan făcând apel la evaluări analitice. Pe baza acestora, el a încercat să răspundă la marea întrebare cu privire la relațiile diplomatice dintre cele două țări și dacă ele pot deveni parteneri strategici pentru Asia. Lucrarea este o analiză practică a procesului de restabilire a relațiilor economice, a punctelor de vedere și

politicilor SUA privind Vietnamul. Totuși, el acoperă doar perioada 1994-2010. Un alt punct slab este dat de faptul că Bui Thi Phuong Lan s-a concentrat pe politici externe, conținutul legat de raporturile economice nefiind foarte amănunțit. Pentru completa evoluția relațiilor americano-vietnameze și după 2010, cercetarea noastră a preluat unele dintre formulele aplicate de Bui Thi Phuong Lan.

➤ Nguyen Thiet Son, *Relațiile economice Vietnam – America: probleme, politici și tendințe*, 2011. Lucrarea cuprinde nouă capitole, cu trei părți principale: premisele și realitățile relațiilor economice dintre Vietnam și Statele Unite din 2001 până în 2007; perspectivele Vietnamului în relațiile economice cu americanii; apoi o serie de propuneri care orientează punctele de vedere, politicile și scenariile pentru dezvoltarea raporturilor bilaterale. În principal, lucrarea analizează tendințele și politicile reciproce, bazându-se pe rezultatele comerțului și investițiilor bilaterale. Au fost efectuate investigații directe ale relațiilor bilaterale din 2001-2007, mai mult din perspectivă vietnameză, fără ca politica economică a SUA să fie analizată sistematic, la fel impactul contextului istoric asupra sistemului juridic și a factorilor de decizie. În ceea ce privește comerțul și investițiile, autorul a prezentat doar informații generale, fără relațiile de cauzalitate aferente. În cadrul studiului nostru, vom căuta să adăugăm aspecte noi referitoare la relațiile comerciale și investiționale dintre Vietnam și SUA.

➤ Nguyen Ngoc Bich, *Tranzacționarea cu SUA*, 2002. Este împărțită în nouă secțiuni, autorul concentrându-și atenția pe oferirea unor informații practice despre dreptul comercial american, despre legislația aferentă în reglementarea tranzacțiilor pe plan intern și extern. Autorul a insistat pentru clarificarea sistemului juridic (economic și comercial) al SUA, dar nu și asupra politicilor economice și comerciale ale acestei țări, principalele aspecte tratate fiind legate de comerțul american cu Vietnam și domeniile relațiilor economice bilaterale.

➤ Pham Thu Nga, *Relațiile dintre Vietnam și Statele Unite (1939-1954)*, 2004. Autorul insistă premiselor economice care au prefigurat războiul din Vietnam. Prin documente istorice și mărturii (în special din domeniul economic), autorul a tras concluzii științifice și practice convingătoare, despre război și despre strategia SUA față de Vietnam și regiunea înconjurătoare. Deși s-a ocupat doar de perioada 1939-1954, lucrarea oferă multe date care reflectă viziunea strategică, economică și politică a Statelor Unite asupra Indochinei și Asiei în general.

➤ Articolul „*Politica comercială a SUA cu Vietnam din 2001 până în prezent*” de Nguyen Thi Kim Chi (2009) tratează perioada 2001-2009, analizând conținutul politicii comerciale a SUA față de Vietnam și prezentând factorii care au influențat relațiile bilaterale.

➤ Într-un mod asemănător, articolul „*Baza legală și sistemul de aplicare a politicii comerciale internaționale a SUA*” de Nguyen Thi Kim Chi (2009) a evidențiat cadrul legal și obiectivele politicii comerciale americane, precum și sistemul său instituțional de promulgare și implementare (prezentând instituțiile americane și rolul lor în stabilirea de politici și relațiile bilaterale: Congresul, Guvernul, Biroul reprezentantului pentru comerț, Departamentul de stat pentru comerț, Agenția vamală și pentru protecția granițelor din cadrul Departamentului pentru securitate internă, Comisia pentru comerț internațional, Comitetele consultative regionale din sectorul privat). Articolul demonstrează complexitatea procesului de planificare și aplicare a politicii comerciale a SUA, un nou domeniu pe care trebuie să-l aibă în vedere entitățile economice vietnameze ce doresc să activeze pe piața americană.

➤ În revistele științifice americane am descoperit numeroase articole, realizate de specialiști vietnamezi, în care sunt tratate politica economică externă a Statelor Unite și care conțin date referitoare la relațiile cu Vietnamul. De exemplu: Le Thi Van Nga, „*Politica comercială a SUA în contextul globalizării economice*”, 2005; Tran Nguyen Tuyen, „*Ajustări în politica externă a administrației Obama și relațiile economice actuale Vietnam – SUA*”, 2009; Le Khuong Thuy, „*Ajustarea politicii față de Asia de Sud-Est de către guvernul B. Obama*”, 2010; Nguyen Minh Tuan și Vu Dang Linh, „*Puncte de vedere și politici americane cu privire la problemele de integrare în Asia de Est*”, 2010; Nguyen Anh Cuong, „*Prezentare generală a politicii SUA față de Vietnam (1976-2008)*”, 2011.

➤ Pe lângă lucrările unor cercetători vietnamezi, am avut în vedere și o serie de studii străine. O lucrare ce reflectă bazele elaborării și conținutul politicilor economice americane, inclusiv pe cele cu privire la Vietnam, este *Politica externă a SUA: dinamica alegerii în secolul XXI*, de Bruce W. Jentleson (2000). O altă lucrare care merită menționată este *Normalizarea relațiilor dintre SUA și Vietnam. Trecut, prezent, viitor*, scrisă de Frederick Brown (1997), în care redresarea relațiilor bilaterale americano-vietnameze este riguros prezentată și analizată în funcție de etapele sale istorice. Autorul a abordat și potențialul de cooperare economică dintre cele două țări, făcând evaluări științifice și prognoze cu privire la perspectivele acestui tip de relații.

Cartea este o referință utilă, arătând că normalizarea diplomatică a fost o bază solidă pentru stabilirea legăturilor economice, care au urmat cele două sensuri: comerțul și investițiile. Studiul oferă informații doar pentru perioada anterioară anului 2000, observându-se astfel că este necesară continuarea cercetărilor.

Toate aceste referințe bibliografice indicate mai sus nu sunt singurele folosite în realizarea tezei. Evident, toate aceste contribuții, cât și teza de față, sunt surse importante de informații și sfaturi pentru viitoarele decizii privind raporturile diplomatice ale Vietnamului (în special) și cele cu Statele Unite (în general). Materialele publicate până în acest moment indică doar unele dintre aspectele relației bilaterale. În cele mai multe cazuri, ele sunt bazate pe o perspectivă unică (diplomatică, culturală sau politică). Mai mult, studiile majore s-au oprit în jurul anului 2010, atunci când au avut loc numeroase evenimente importante în restabilirea legăturilor celor două țări. În consecință, teza noastră va continua și completa aceste analize, extinzând limita temporală până la anii 2019-2020. Ea se va alătura astfel bazelor necesare informării, precum și dezvoltării relațiilor diplomatice internaționale.

Pentru a realiza studiul, am cules date statistice din surse secundare și primare (din păcate, în ultimul caz am beneficiat doar de documentele declassificate, stocate la Ministerul Afacerilor Externe din Vietnam, și de acele documente americane digitalizate, care au putut fi cercetate online). Verificarea și reconcilierea informațiilor a fost făcută prin metode logice de cercetare, dar și prin metoda contactului direct cu personalități reprezentative, vietnameze doar, în universul subiectului.

Analiza a fost întreprinsă prin aplicarea a două teorii împrumutate din sociologie: teoria sistemului social și teoria comportamentului rațional. Cea dintâi, evidențiază rolul indivizilor/elitelor motivați de obținerea unor avantaje, cu referire la clasele superioare (caste, elite, grupuri de interese etc.). Mai exact, este vorba de rolul și poziția grupurilor cu putere/influență din societatea americană față de politicile privind relațiile diplomatice cu Vietnamul. Apoi, cea de-a doua teorie contribuie la explicarea modului în care au fost alese strategiile, acțiunile și politicile specifice în relația Vietnam – SUA. În același timp, ultima teorie contribuie la stabilirea acelor factori de impact care să determine pe viitor politici specifice.

Teza este împărțită în 4 capitole. În primul capitol, intitulat *Relațiile Vietnam - SUA înainte de 1995*, dorim să clarificăm procesul de formare și dezvoltare a relațiilor dintre Vietnam și Statele Unite înainte de 1995. Din punctul nostru de vedere, relația dintre Vietnam și

Statele Unite este o relație specială, datorită impactului moștenirii trecute asupra cursului relațiilor economice, politice și diplomatice dintre cele două părți. Istoria suișurilor și coborâșurilor relației dintre cele două țări a început când Vietnamul era încă sub regimul feudal Nguyen în 1787 și continuă până în prezent. La rândul lui, primul capitol a fost împărțită în trei subcapitole, dintr-o perspectivă cronologică.

Prima fază a relațiilor bilaterale a fost perioada de dinainte de 1954, atunci când Statele Unite nu interveniseră direct în Vietnamul de Sud. În această etapă, influența americană asupra politicii și economiei Vietnamului nu era prea mare, astfel încât impactul moștenirii istorice a acestei perioade asupra relațiilor bilaterale dintre cele două părți este neglijabil. Chiar și așa, cele două părți au avut interacțiuni destul de timpurii, începând cu sfârșitul secolului al XVIII-lea. O referire la începuturile influenței americane în Asia, prin intermediul actualului Vietnam, poate fi dedus și din discursul președintelui SUA, Bill Clinton, ținut la Hanoi, în timpul vizitei sale oficiale în Vietnam în 2000: „În urmă cu două secole, în primele zile de existență a Statelor Unite, am căutat peste mări pentru parteneri în comerț și una dintre primele națiuni pe care le-am întâlnit a fost Vietnam”¹. A doua fază a corespuns intervenției SUA în Vietnam, din 1954 până în 1975. În această etapă, Statele Unite au susținut – din motive ce țin de problematica Războiului Rece și a unor interese proprii – războiul pe scară largă în Vietnam și Indochina. A fost un război de agresiune colonială, lansat de Statele Unite împotriva Vietnamului timp de 21 de ani, din perspectiva istoriografiei vietnameze. Prin urmare, în această etapă, relația dintre Statele Unite și Republica Democrată Vietnam s-a aflat în cea mai tensionată stare, Statele Unite având doar puține contacte economice și comerciale cu Republica Democrată Vietnam. SUA au căutat să exploateze resursele naturale vietnameze și produse agricole indigene, pe piața americană regăsindu-se doar unele produse locale, precum *materii prime, lemn, cauciuc, fructe de mare și ceramică*². La 30 aprilie 1975, Ho Chi Minh a câștigat războiul, iar Vietnamul a fost reunificat. Am preferat din motive ce țin de evoluția acestor relații bilaterale ca în

---

¹ Textul complet al discursului președintelui Bill Clinton în *Le Viêt Nam, aujourd'hui*, patrick.guenin2.free.fr/can Tho/vnnews/bclint14.htm [22.12.2021]. A se vedea și „Bài phát biểu của Tổng thống Bill Clinton tại Đại học Quốc gia Hà Nội” [Discursul președintelui Bill Clinton la Universitatea Națională din Hanoi], *Referințe speciale* 0212.01a, VNA, Hanoi, 17 noiembrie 2000.

² Nguyễn Thiết Sơn (ed.), *Việt Nam–Hoa Kỳ quan hệ thương mại và đầu tư* [Relațiile comerciale și de investiții între Vietnam–Statele Unite], Hanoi, Editura Științe Sociale, 2004, p. 11.

cadrul primului subcapitol să analizez și să evaluez aceste relații bilaterale de la începuturi până în 1975.

Al doilea subcapitol este dedicat perioadei 1975-1990. În această etapă, Vietnamul și Statele Unite au ratat mai multe oportunități de normalizare a relațiilor diplomatice dintre cele două părți, dar și aceste oportunități trebuie privite din perspectiva geopoliticii Războiului Rece.

Ultima etapă cuprinde acele contacte în relațiile bilaterale, începute după 1990, care s-au finalizat într-un final cu restabilirea raporturilor diplomatice dintre Vietnam și SUA în iulie 1995. Odată cu schimbarea tendințelor internaționale din anii 1990, liderii americani au trebuit să-și schimbe și atitudinile și politicile externe, inclusiv cele referitoare la Vietnam. În plus, companiile americane, debarasate de factorul geopolitic al Războiului Rece, au început să-și facă griji ca privire la riscul de a rata oportunitatea de a pătrunde pe o nouă piață potențială. Prin urmare, pe lângă stabilirea de relații cu Vietnamul, aflate sub restricții guvernamentale, lumea afacerilor a avut în această perioadă un important rol pozitiv în restabilirea relațiilor bilaterale dintre Vietnam - SUA. Pentru Hanoi, oportunitatea în relațiile cu Statele Unite, era de a face un pas în față pe calea integrării internaționale a Vietnamului. Problema normalizării relațiilor dintre Vietnam și Statele Unite a fost cel mai mare obiectiv diplomatic al Vietnamului la acea vreme, fiindcă, în lipsa acestuia, implementarea de către Vietnam a politicii externe a ușilor deschise, diversificarea și multilateralizarea țării erau ineficiente. În cele din urmă, după eforturile ambelor părți, la 11 iulie 1995, administrația Clinton a anunțat oficial normalizarea relațiilor cu Vietnamul. O zi mai târziu, premierul vietnamez Vo Van Kiet a salutat decizia guvernului SUA. După data de 12 iulie 1995, relația dintre Vietnam și Statele Unite a urmat un cu totul alt curs.

Capitolul 2, intitulat *Dezvoltarea relațiilor Vietnam – SUA între 1995 și 2019*, continuă cronologic analiza procesului de dezvoltare a relațiilor economice, politice și diplomatice dintre cele două țări după normalizarea raporturilor diplomatice. Anterior anului 1995, an al normalizării relațiilor bilaterale, Vietnamul avea deja relații economice și comerciale cu multe ONG-uri americane din Vietnam. Unele companii americane, prin intermediari, au adus mărfuri în Vietnam și anume, „conform datelor Departamentului de Comerț al SUA, în 1987 SUA au exportat în valoare de 23 de milioane de dolari în Vietnam, 15 milioane de dolari în 1988 și 11 milioane de dolari în 1989”.³

---

³ Phạm Hồng Tiến, „Quan hệ thương mại giữa Việt Nam và Hoa Kỳ sau khi tìm kiếm năm năm trước” [Relațiile comerciale dintre Vietnam și Statele Unite, după cinci ani], *USA Today*, no. 5, 2000, pp. 35, 38.

Primul subcapitol este dedicat cooperării de natură economică. În materie de schimburi comerciale, din 1995 până în 2019, cele două părți au obținut realizări remarcabile, fapt ce a condus la semnarea unui Acord Comercial Bilateral (BTA) în 2000.

Din 1995 până în 2000, activitățile comerciale între cele două părți au început să funcționeze. Cifra de afaceri totală a comerțului dintre Vietnam și Statele Unite a variat de la câteva zeci de milioane de USD la mai mult de 1 miliard USD la sfârșitul anului 1996. În 5 ani (1995-2000), balanța comercială dintre cele două țări a înclinat întotdeauna în favoarea SUA. Surplusul comercial al SUA a fost de 121,773 milioane USD în 1994, 53,894 milioane USD în 1995 și un record de 401 milioane USD în 1996.⁴

Semnarea în anul 2000 a Acordului comercial bilateral BTA (Bilateral Trade Agreement) a creat un punct de cotitură important pentru relațiile economice dintre cele două țări. Prin urmare, după semnarea Acordului comercial bilateral BTA și mai ales din anul 2001, când acesta a intrat în vigoare, investițiile SUA în Vietnam au crescut rapid, acesta fiind considerat „al doilea val de investiții” al SUA în Vietnam (primul val a avut loc după ce cele două țări și-au normalizat relațiile diplomatice, în 1995).

Schimburile comerciale au fost cel mai important domeniu din relația economică SUA-Vietnam și este, de asemenea, conținutul de bază al Acordului comercial bilateral BTA. După 20 de ani de implementare a Acordului Comercial Bilateral (2001 - 2019), relația comercială SUA – Vietnam a înregistrat realizări remarcabile, care se reflectă în următoarele aspecte:

În primul rând, după intrarea în vigoare a Acordului comercial bilateral BTA, comerțul bidirecțional a crescut continuu de-a lungul anilor și a ajuns la peste 68 de miliarde USD în 2019 (această cifră în 2000 era de 1,190 miliarde USD).

În al doilea rând, în timpul implementării Acordului comercial bilateral BTA, balanța comercială a înclinat întotdeauna în favoarea Vietnamului (excedent pentru Vietnam). Cifra de afaceri totală a comerțului dintre Statele Unite și Vietnam în 2019 a atins peste 68 de miliarde de dolari, din care exporturile SUA în Vietnam au fost în valoare de 12,75 miliarde de dolari, iar importurile din Vietnam în valoare de 47,52 milioane de dolari.

Se poate spune că de la Acordul Comercial Bilateral (BTA), schimburile comerciale dintre SUA și Vietnam au progresat în

---

⁴ Ibidem, p. 39.

comparație cu perioada anterioară. Impactul BTA asupra importurilor SUA din Vietnam a fost mai mare decât exporturile SUA către Vietnam. Valoarea totală a schimburilor comerciale bilaterale în această perioadă (2001-2006) a fost de 31,575 miliarde USD, din care valoarea importurilor SUA a fost de 25,185 miliarde USD, iar exporturile au fost de 6,390 miliarde USD.⁵

Ulterior, în 2007 Vietnamul a aderat la Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și, tot din acest an, Statele Unite au acordat Vietnamului statutul de a avea relații comerciale normale permanente „Permanent Normal Trading Relations”, mai exact dreptul de a avea relații comerciale bilaterale fără restricții. Urmare a acestor drepturi, în 2008, în ceea ce privește comerțul, Vietnamul a intrat în top 30 ai celor mai mari exportatori în Statele Unite⁶.

Aderarea Vietnamului la Organizația Mondială a Comerțului (OMC) a avut și ea un rol benefic în schimburile bilaterale, deoarece Statele Unite sunt atât un membru fondator, cât și o economie cheie care influențează OMC. Regulile comerciale ale OMC sunt, de asemenea, în esență în concordanță cu legile comerciale ale SUA, iar multe prevederi care favorizează mărfurile importate în Statele Unite sunt aplicate doar partenerilor comerciali care sunt membri ai OMC.

Cel mai mare impact al aderării Vietnamului la Organizația Mondială a Comerțului este deschiderea pieței mondiale pentru mărfurile de export ale Vietnamului. Prin urmare, începând cu 2007, valoarea cifrei de afaceri a comerțului exterior dintre Statele Unite și Vietnam a crescut rapid. Statisticile privind creșterea cifrei de afaceri în privința schimburilor comerciale (importuri și exporturi) între Vietnam și Statele Unite în ultimii 13 ani (2007-2019) menționează o medie ascendentă de 17,4% pe an, dintre care exportul mediu pe toată perioada a crescut cu 16,2%/an, iar importul a crescut cu 23,8%/an. În ansamblul perioadei 2007-2019, au fost 12 ani de creștere pozitivă, exceptând anul 2009 din cauza crizei economice globale.

Un alt element favorabil în dezvoltarea relațiilor bilaterale americano-vietnameze a fost semnarea tot în 2007 a Acordului-cadru pentru comerț și investiții TIFA (Trade and Investment Framework Agreement). Toate aceste cadre au determinat ca exporturile de mărfuri

---

⁵ Nguyễn Anh Hùng, „Quan hệ kinh tế Việt Nam – Hoa Kỳ giai đoạn 2000-2012” [Relațiile economice între Vietnam și Statele Unite în perioada 2000-2012], Teză de doctorat, Hanoi 2012, p. 75.

⁶ United States Trade Representative, „United States and Vietnam Hold First Meeting Under Trade and Investment Framework Agreement”, December 17, 2007.

ale Statelor Unite pe piața vietnameză să crească puternic și constant între 2007-2019.

În 2014, valoarea totală a schimburilor comerciale dintre Vietnam și Statele Unite ajunsese la aproximativ 35 de miliarde USD⁷. În 2014 este, de asemenea, primul an în care Vietnamul și-a depășit principalii rivali regionali, Thailanda, Malaiezia și Indonezia, devenind cel mai mare exportator din Asia de Sud-Est pe piața americană. În 2015, cifra de afaceri comercială între Vietnam și Statele Unite a ajuns la 41,43 miliarde USD. După mai bine de 20 de ani de la normalizarea relațiilor diplomatice (1994), cifra de afaceri bidirecțională a crescut de 187 de ori.⁸

Calculată în primele 6 luni ale anului 2019, valoarea schimburilor comerciale dintre Vietnam și SUA a ajuns la 35,4 miliarde USD. Schimbarea puternică a lanțului global de aprovizionare din ultima vreme a ajutat Vietnamul să treacă de locul 12 pe locul 9, printre cele mai mari țări exportatoare către Statele Unite. În același timp, Vietnam a devenit, de asemenea, a 27-a cea mai mare piață de export și al 16-lea cel mai mare partener comercial al Statelor Unite.⁹

Astfel, după 25 de ani de stabilire a relațiilor Vietnam-SUA, cifra de afaceri comercială bilaterală a celor două părți a crescut continuu de la 450 milioane USD, la 60 miliarde USD - o creștere de 133 de ori. Statele Unite sunt al treilea partener comercial ca mărime, printre cei peste 100 de parteneri comerciali ai Vietnamului la nivel global.

În privința investițiilor, la 31 martie 2019 capitalul total de investiții înregistrat al întreprinderilor americane din Vietnam a ajuns la 9,15 miliarde USD, situându-se pe locul 11 în rândul țărilor și teritoriilor cu investiții mari în Vietnam. În acest moment, multe companii americane negociază pentru a investi pe termen lung în Vietnam. Statele Unite s-au clasat pe locul 10 în ceea ce privește capitalul investițional dintre 65 de țări și teritorii cu proiecte de investiții nou licențiate în Vietnam în primele șapte luni ale anului 2019, cu 66 de proiecte nou licențiate, și un capital total de investiții de peste 123 milioane USD.

Investițiile străine în general și cele americane în special din Vietnam se concentrează în principal pe trei domenii: industrie și

---

⁷ „The Vietnam–U.S. relationship viewed from an economic perspective”, enternews.vn/20-nam-quan-he-viet-nam-hoa-ky-nhin-tu-goc-do-kinh-te-90599.html

⁸ „Economic and trade relations between Vietnam and America. Expectations for the future”, tapchicongthuong.vn/bai-viet/phan-tich-moi-quan-he-kinh-te-thuong-mai-viet-my-va-nhung-ky-vong-trong-tuong-lai-47320.htm

⁹ „Trade projects between Vietnam and the U.S.A”, socongthuong.binhduong.gov.vn/xem-chi-tiet/dien-an-thuong-mai-viet-nam-hoa-ky

construcții; sectorul serviciilor; agricultură, silvicultură și pescuit. În plus, capitalul investițional al SUA este, de asemenea, răspândit în multe provincii și orașe din Vietnam, dar se concentrează în principal pe regiunea economică cheie de sud a Vietnamului.

Se poate spune că investițiile străine directe (Foreign Direct Investments) ale SUA în Vietnam au un impact major asupra Vietnamului.

În primul rând, capitalul investițiilor străine directe ale SUA a contribuit activ la: completarea capitalului pentru procesul de industrializare și modernizare a Vietnamului; la îmbunătățirea balanței de plăți internaționale, contribuind la compensarea deficitului de valută străină. Se poate observa că, deși valoarea investițiilor SUA în totalul investițiilor străine din Vietnam este relativ mic în comparație cu potențialul investițional al acestei țări, această sumă de capital este semnificativă pentru Vietnam.

În al doilea rând, investițiile americane au contribuit la îmbunătățirea capacității tehnologice a economiei vietnameze. Prin primirea de investiții din partea Statelor Unite, Vietnamul a absorbit tehnici și tehnologii moderne, deoarece Statele Unite sunt printre țările cu cea mai dezvoltată știință și tehnologie din lume. Pentru a putea concura cu investitorii din multe alte țări, investitorii americani trebuie să profite de punctele lor forte tehnologice și să le aplice practicilor de afaceri pentru a câștiga un avantaj față de ceilalți. Aceasta este o oportunitate pentru Vietnam de a primi, de a învăța și de a înțelege aceste realizări științifice și tehnice.

În al treilea rând, alături de investițiile străine în general, capitalul investițiilor străine directe ale SUA în Vietnam a adus o contribuție importantă la crearea de locuri de muncă, creșterea productivității muncii și îmbunătățirea resurselor umane pentru țară. Dacă comparăm capitalul investițiilor străine directe ale SUA în Vietnam în această perioadă cu perioada de dinainte de 1975, putem vedea marea sa semnificație și eficacitate.

Cu toate acestea, investițiile americane în Vietnam au încă limitări, constatăm că nivelul investițiilor americane în Vietnam nu este proporțional cu potențialul celor două țări. Până la sfârșitul anului 2019, Statele Unite s-au clasat pe locul 10 în ceea ce privește capitalul investițional din 65 de țări și teritorii cu proiecte de investiții în Vietnam; capitalul investițional american în Vietnam este dezechilibrat în structura industriilor și teritoriilor, concentrându-se în principal pe zone cu rate ridicate de profit, recuperarea rapidă a capitalului și pe zone geografice cu infrastructură bună.

În cadrul celui de-al doilea subcapitol, ne-am orientat asupra relațiilor bilaterale din domeniul politic și diplomatic. Declarația de normalizare a relațiilor diplomatice dintre Vietnam și Statele Unite (iulie 1995) a deschis o nouă eră în raporturile bilaterale. Restabilirea încrederii a durat mai mult, stabilirea și numirea ambasadorilor între cele două țări a necesitat timp și anumite obstacole care au trebuit a fi depășite. Un pas important în deschiderea relației diplomatico-politice dintre Vietnam și Statele Unite, după normalizarea din 1995, a fost vizita Secretarului de Stat al SUA, Warren Christopher, pe 5 august 1995. Aceasta a fost prima vizită a unui oficial american în Vietnam după război. Ulterior, au avut loc alte vizite la nivel înalt și sesiuni de lucru între liderii celor două țări.

În zorii secolului al XXI-lea, prima întâlnire remarcabilă a fost prilejuită de vizita oficială în SUA a prim-ministrului vietnamez, domnul Phan Van Khai, în iunie 2005. Aceasta s-a subscris aniversării unui deceniu de la începutul normalizării relațiilor Vietnam-SUA. În general, această vizită în SUA a delegației guvernamentale vietnameze a avut rezultate notabile. Prim-ministrul Phan Van Khai și președintele George W. Bush au constatat progresul în raporturile politico-diplomatice dintre cele două țări și au avut un dialog deschis privind relațiile bilaterale, inclusiv au discutat chestiuni relativ sensibile, cum ar fi religia și drepturile omului, pentru a căuta să extindă și să consolideze relația dintre cele două părți.

În 2013, președintele american Barack Obama l-a întâmpinat la Casa Albă pe președintele Republicii Socialiste Vietnam, Truong Tan Sang. În cadrul întâlnirii, cei doi lideri au anunțat stabilirea unui parteneriat cuprinzător între Vietnam și Statele Unite.

În mai 2016, vizita președintelui american Barack Obama în Vietnam a consolidat și mai mult raporturile bilaterale. Cu această ocazie, președintele SUA a anunțat ridicarea completă a interdicției de vânzare a armelor letale către Vietnam. Astfel, ultimul obstacol din relația bilaterală a fost înlăturat, marcând normalizarea completă a relației, și, în același timp, transmiterea unui mesaj semnificativ despre întărirea încrederii reciproce și strângerea relației de cooperare dintre cele două țări în viitor.

Astfel, în timpul sau cu ocazia acestor vizite bilaterale la nivel înalt au fost adoptate opt Declarații comune, dintre care cea mai semnificativă este Declarația comună de stabilire a parteneriatului din 2013, care includea 9 domenii de cooperare bilaterală.

În capitolul 3, intitulat *Observații asupra procesului de relaționare politică, diplomatică și economică dintre Vietnam și SUA*

(1995-2019), am căutat să realizăm analize pertinente cu privire la progresul relațiilor dintre cele două țări în perioada 1995-2019.

De la restabilirea oficială a contactelor diplomatice bilaterale în iulie 1995, relațiile economice, politice și diplomatice dintre Vietnam și Statele Unite s-au dezvoltat progresiv, mai ales după anul 2000, când s-a semnat Acordul comercial bilateral BTA (Bilateral Trade Agreement). Din foști inamici de război, cele două țări au stabilit un parteneriat cuprinzător în 2013, consolidând și extinzând cooperarea în diverse domenii: politică, diplomatie, economie, comerț etc. Relațiile bune bilaterale a devenit o forță motrică ce a contribuit la dezvoltarea socio-economică a ambelor țări (în special a părții vietnameze). Cu toate acestea, acest proces de dezvoltare ridică și multe provocări și obstacole, care trebuie depășite rapid de ambele părți.

În materie de strategie economică este importantă cooperarea bilaterală la nivel de politici sistem. În acest sens, cele două țări au semnat o serie de acorduri politice și economice, cum ar fi Acordul privind stabilirea relațiilor drepturilor de autor (27 iunie 1997) și în 2008 Acordul bilateral OPIC (Overseas Private Investment Corporation, redenumit ulterior Development Finance Corporation). Până în 1999, SUA a încheiat acordurile-cadru care au deschis calea pentru ca Eximbank să opereze în Vietnam, fapt ce a prefigurat semnarea în anul 2000 a Acordului comercial bilateral BTA (Bilateral Trade Agreement). Din anul 2001, putem afirma că relațiile economice dintre cele două țări au fost oficial stabilite și funcționează pe o bază legală solidă.

Alături de comerț, relațiile de investiții dintre Statele Unite și Vietnam au înregistrat și ele progrese puternice și se îmbunătățesc de la an la an. Mai ales, după semnarea Acordului comercial bilateral BTA (Bilateral Trade Agreement), investițiile americane în Vietnam au crescut foarte mult, iar SUA a devenit unul dintre principalii investitori ai Vietnamului. Dezvoltarea relațiilor economice bilaterale a avut o contribuție importantă la rata de creștere stabilă și durabilă a PIB-ului Vietnamului.

În ceea ce privește politica și diplomația, în spiritul de a lăsa deoparte trecutul și de a privi împreună spre viitor, ridicarea politicii americane de embargo împotriva Vietnamului și normalizarea relațiilor diplomatice a fost foarte apreciată de oameni și de guvern. În februarie 1995 Vietnamul și Statele Unite au deschis birouri de legătură în Washington D.C. și Hanoi, iar la 11 iulie, acel an, președintele Bill Clinton a anunțat normalizarea relațiilor diplomatice cu Vietnamul. A doua zi, prim-ministrul vietnamez Vo Van Kiet a emis declarația prin care erau restabilite relațiile diplomatice cu Statele Unite. Evenimentul a

devenit „o piatră de hotar importantă în istoria dezvoltării relațiilor celor două țări și o contribuție semnificativă la procesul de pace, cooperare și dezvoltare în regiune și în lume”¹⁰

Din 1995 până în prezent, relațiile în materie de politică și diplomație dintre cele două țări au progresat enorm și au stat la baza cooperărilor bilaterale din alte domenii. Cele două țări au desfășurat zeci de vizite, discuții și sesiuni de lucru la toate nivelurile.

Pe lângă realizări, există și unele limitări în raporturile bilaterale:

În ceea ce privește relația comercială, Statele Unite ale Americii reprezintă o piață uriașă pentru tot felul de mărfuri pe care Vietnamul le poate exporta. Chiar dacă cifra de afaceri anuală a importurilor din Vietnam pe piața americană a ajuns la peste 1.250 de miliarde dolari, această cifră este încă relativ mică față de valoarea totală a importurilor de mărfuri intrate pe piața americană. În concurența pentru exporturile pe piața americană, Vietnamul încă se confruntă cu multe alte neajunsuri în comparație cu alte țări. De exemplu, țările africane (aproximativ 40 de țări) beneficiază de preferințe comerciale în temeiul Legii oportunității de dezvoltare a Africii, iar țările din bazinul Caraibelor beneficiază de un tratament preferențial în conformitate cu Legea inițiativei bazinului Caraibelor.

În materie de capital investit, investițiile străine directe ale Statelor Unite în Vietnam au crescut în ultimul timp ca număr de proiecte și capital total, dar sunt încă modeste în comparație cu potențialul ambelor părți. La 31 martie 2019, capitalul total de investiții înregistrat al întreprinderilor americane din Vietnam a atins 9,15 miliarde USD, ocupând locul 11 în rândul țărilor și teritoriilor cu investiții mari în Vietnam, ceea ce reflectă dezechilibrul dintre comerțul bilateral și rezultatele investițiilor.¹¹

În materie de politică și diplomația, diferențele dintre regimurile politice și ideologice ale celor două țări, combinată cu caracteristicile istorice și culturale unice dintre SUA și Vietnam, creează o viziune diferită și neînțelegeri în chestiuni privind principii, fapte, valori ale drepturile omului, democrație, libertate. Aceasta modelează și

---

¹⁰ Nguyen Xuan Thang, „Bình thường hóa và phát triển mối quan hệ hợp tác Việt Nam và Hoa Kỳ trong quá trình đổi mới đất nước” [Normalizarea și dezvoltarea relației de cooperare dintre Vietnam și Statele Unite în procesul de reînnoire națională], *Journal of World Economic and Political Issues*, Nr. 11 (139), noiembrie 2007, p. 32.

¹¹ „Doanh nghiệp Hoa Kỳ đầu tư vào Việt Nam: Lộ trình dài hạn để phát triển bền vững” [US businesses investing in Vietnam: A long-term roadmap for sustainable development], *Báo Đầu tư*, 16 July 2019, baodautu.vn/doanh-nghiep-hoa-ky-dau-tu-vao-viet-nam-lo-trinh-dai-han-de-phat-trien-ben-vung-d103720.html

influențează poziția Statelor Unite față de Vietnam, afectând toate secțiunile societății americane (lideri, cercurile de afaceri, poporul american) și tot așa pe viitor, cu siguranță, poate provoca contradicții în toate domeniile politicii SUA față de Vietnam. Acest tip de problemă nu există în raporturile dintre SUA și alte state cu regim capitalist.

Pe lângă realizările și limitările existente, procesul relațiilor economice, politice și diplomatice dintre Statele Unite și Vietnam a avut și are câteva caracteristici importante.

➤ În economie:

(1) relațiile bilaterale au început relativ timpuriu, însă din cauza influenței condițiilor istorice și a diferențelor de opinii în materie de instituții politice a urmat o perioadă de stagnare, care pare a fi depășită în prezent.

(2) în acest proces, între cele două economii există o diferență uriașă de scară și nivel de dezvoltare;

(3) schimburile economice și comerciale bilaterale sunt un domeniu care oferă multe avantaje de ambele părți, acest caracter dinamic ducând la o dezvoltare mai rapidă a relațiilor bilaterale față de alte domenii;

(4) în relația comercială SUA - Vietnam, balanța comercială a fost întotdeauna înclinată spre Vietnam;

(5) chiar și în aceste condiții actuale, raporturile dintre cele două țări sunt ale unor subiecți care s-au confruntat cu tensiuni în trecut.

➤ În politică și diplomație:

(1) trebuie să ținem cont de complexitatea factorilor care acționează la nivel regional și global;

(2) găsirea soldaților americani dispăruți în războiul din Vietnam a fost și este cel mai important factor în crearea încrederii între cele două țări;

(3) factorii politici de decizie din Vietnam au stabilit să ducă în mod activ o nouă politică diplomatică în raporturile cu Statele Unite;

(4) interesele economice bilaterale evidente au influențat și influențează în mod pozitiv și raporturile politice și diplomatice;

(5) ambele țări trebuie să țină cont de situația mondială și regională, mai ales de poziția și politica Chinei;

(6) sunt foarte importante vizitele oficiale, exemplu fiind urmările benefice ale vizitei oficiale din SUA a președintelui Republicii Socialiste Vietnam domnul Truong Tan Sang din 2013.

În capitolul 4, *Perspective relaționale în contextul geopolitic al Asiei de sud-est*, ne concentrăm atenția asupra intereselor comune ale Vietnamului și Statelor Unite în zona Asia-Pacific.

Dintr-o perspectivă comercială, în ciuda progreselor înregistrate și al faptului că Statele Unite au devenit unul dintre cei mai mari parteneri comerciali ai Hanoiului, Vietnamul nu a reușit să devină și el încă un partener comercial important al Statelor Unite. Economia Vietnamului de astăzi și din următorii câțiva ani este puțin probabil să atragă atât de mult Statele Unite, încât acesta de urmă să-i acorde o atenție specială. Dar Statele Unite nu pot să nu ia în considerare extinderea relațiilor cu Vietnamul în propria politică Asia-Pacific și mai ales în contextul „strategiei de întoarcere în Asia”, inițiată și implementată sub președintele Obama.

Din perspectiva capitalului investițional, în ultimii ani, în ciuda faptului că se află sub o concurență acerbă și se confruntă cu riscul „ascensiunii” Chinei, Statele Unite sunt încă o economie influentă în lume. În fiecare an, Washingtonul investeste aproximativ 140 de miliarde USD în străinătate și, în același timp, Statele Unite au o rețea largă de companii transnaționale în întreaga lume care sunt capabile să transfere investiții americane în toate industriile și locurile de pe glob. Atunci când investesc în străinătate, Statele Unite doresc să înțeleagă și să controleze în mod activ resursele de materii prime - energie, să domine industriile de producție importante, să consolideze activitățile financiare și bancare, să controleze piața și să transfere bani.

Din perspectiva raporturilor politice și diplomatice, Vietnamul și Statele Unite urmăresc trei scopuri comune: (1) să mențină pacea, stabilitatea, cooperarea și prosperitatea în Asia-Pacific și Asia de Sud-Est, prin respectarea dreptului internațional și a acordurilor regionale existente; (2) să păstreze relații bune cu UE, ASEAN, dar și cu alte state importante; (3) să păstreze caracterul multipolar regional, pentru a împiedica ca zona să fie dominată sau controlată de un „jucător”.

Așadar, putem trage câteva concluzii importante. După normalizarea relațiilor diplomatice din 1995, relația dintre Vietnam și Statele Unite s-a întărit continuu în toate domeniile, ajungând după 25 de ani să fie considerată din ce în ce mai mult o relație strategică.

De la 450 de milioane de dolari în 1995, cifra de afaceri bilaterală a crescut de 170 de ori, ajungând la 76 de miliarde de dolari în 2019. În timp, economiile din Vietnam și Statele Unite au devenit din ce în ce mai complementare și reciproce. Statele Unite continuă să fie cea mai mare piață de export a Vietnamului, cu produse precum: textile, încălțăminte, produse marine și agricole. În direcția opusă, Vietnam este una dintre piețele de export americane cu cea mai rapidă creștere. Nevoile și gusturile vietnamezilor s-au schimbat, iar ei au ajuns să prefere din ce în ce mai mult produsele de marcă și serviciile americane,

de la produse agricole, telecomunicații, aviație, până la servicii financiare, bancare și educație.

După anul 2000, liderii de rang înalt ai celor două țări au efectuat vizite reciproce, dintre care partea vietnameză a avut trei misiuni remarcabile în Statele Unite: în 2013, a președintelui Truong Tan Sang, în cadrul căreia s-a stabilit parteneriatul cuprinzător; în 2015, secretarul general Nguyen Phu Trong a devenit cel mai înalt lider al partidului care a efectuat o vizită oficială în SUA; în 2017, prim-ministrul Nguyen Xuan Phuc a fost primul lider al unei țări ASEAN la Washington. Dinspre SUA, președinții în exercițiu au vizitat cu toții Vietnamul, în special președintele Donald Trump care a vizitat Vietnamul în două rânduri (2017 și 2019). Fiecare vizită a fost benefică pentru strângerea relațiilor dintre cele două țări.

Rezultatele de mai sus au deschis o perspectivă optimistă pentru următorii ani, însă această relație se confruntă și cu multe provocări mari, după cum urmează:

(1) recesiunea economică din ambele țări poate avea un efect negativ asupra relației economice bilaterale;

(2) concurență acerbă din partea economiilor emergente, în special din partea economiei chineze;

(3) divergențele în materie de instituții politice sau sistemele de valori dintre Statele Unite și Vietnam pot avea consecințe negative;

(4) poziția geostrategică a Vietnamului în noile relații internaționale actuale, în condițiile relațiilor SUA-China, poate genera o serie de provocări pentru relațiile economice, politice și diplomatice SUA-Vietnam.

În ansamblu, perspectivele și provocările împletite ale relațiilor economice, politice și diplomatice SUA-Vietnam necesită eforturile ambelor părți pentru a promova avantajele și a limita dificultățile. Considerăm că avantajele relației sunt de o mare importanță pentru ambele părți, în timp ce dezavantajele nu conțin dezacorduri majore ce pot conduce la confruntare, nu afectează interese strategice, deci nu pot înrăutăți relațiile Vietnam - SUA. Relația de cooperare bilaterală nu este numai benefică celor două popoare, ci contribuie în mod activ la pacea, stabilitatea și cooperarea în regiune. Cu alte cuvinte, Statele Unite și Vietnamul sunt ambele interesate să asigure stabilitatea în zona Asia-Pacific.

Interesele comune și beneficiile pe care fiecare țară le găsește în partenerul său reprezintă o bază favorabilă și, în același timp, o forță motrică pentru viitor. Fostul ambasador al SUA în Vietnam, Michael Marine, a declarat: „Este clar că atât Vietnamul, cât și Statele Unite ale

Americii, în prezent nu au nicio diferență de strategie. De fapt, există multe zone în care Statele Unite și Vietnam împărtășesc interese comune sau interese duble”.

Relația dintre Vietnam și Statele Unite s-a dezvoltat din ce în ce mai rapid în multe domenii, în ultimii 20 de ani înregistrându-se multe progrese remarcabile. Cu toate acestea, ambele țări trebuie să depună eforturi continue pentru a depăși și a face față dificultăților și obstacolelor ce pot apare. Vietnamul și Statele Unite au lăsat în urmă războiul și traumele sale, pentru a construi o nouă cale, a păcii, a cooperării pentru dezvoltarea reciprocă durabilă.

BIBLIOGRAFIE

Discursuri, mărturii primare ale unor înalți oficiali:

- „Assistant Secretary Stilwell remarks for 25th anniversary of diplomatic relations”, December 27, 2019, U.S. Embassy and Consulate in Vietnam, vn.usembassy.gov/assistant-secretary-stilwell-remarks-for-25th-anniversary-of-diplomatic-relations/
- „Bài phát biểu của Tổng thống Bill Clinton tại Đại học Quốc gia Hà Nội” [Discursul președintelui Bill Clinton la Universitatea Națională din Hanoi], 17 noiembrie 2000, Referințe speciale 0212.01a, VNA, Hanoi
- „Celebration of the 15th Anniversary of United States-Vietnam Relations, remarks by Hillary Rodham Clinton, Secretary of State, Hanoi, Vietnam, July 22, 2010”, U.S. Department of State, 2009-2017.state.gov/secretary/20092013clinton/rm/2010/07/145064.htm
- „Full text of U.S. President Bill Clinton's speech in Vietnam”, *Le Viêt Nam*, *aujourd'hui*, patrick.guenin2.free.fr/can Tho/vnnews/bclint14.htm
- „Lyndon Baines Johnson, Withdrawal Speech (March 31, 1968)”, *Voices of Democracy*, voicesofdemocracy.umd.edu/lyndon-baines-johnson-withdrawal-speech-31-march-1968/
- „Meeting of Former Prime Minister Tanaka and Vice Premier Deng (Summary Record)”, February 07th, 1979, Diplomatic Archives of the Ministry of Foreign Affairs of Japan, digitalarchive.wilsoncenter.org/document/120025
- „Pres. Nguyen Minh Triet's historic visit to the United States. President Bush welcomes President Nguyen Minh Triet of Vietnam to the White House. The Oval Office. 10:50 A.M. EDT - June 22, 2007” [stenogramă], Embassy of the Socialist Republic of Vietnam

- to the United States of America, vietnamembassy-usa.org/relations/pres-nguyen-minh-triets-historic-visit-united-states
- „President Bill Clinton. Vietnam Trade Embargo Decision”, February 3, 1994, [video] c-span.org/video/?54288-1/vietnam-trade-embargo-decision
  - „President Eisenhower's Remarks on the Importance of Indochina at the Governors' Conference, August 4, 1953”, *The Pentagon Papers*, Gravel Edition, Vol. 1, Boston, Beacon Press, 1971, mtholyoke.edu/acad/intrel/pentagon/ps7.htm
  - „Press Briefing by ambassador Douglas Pete Peterson”, Hanoi, November 18, 2000, The White House Office of the Press Secretary, clintonwhitehouse4.archives.gov/WH/New/november2000/briefing11_18a.html
  - „Remarks by President Obama in Address to the People of Vietnam”, The White House. Office of the Press Secretary, May 24, 2016, obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/05/24/remarks-president-obama-address-people-vietnam
  - „Remarks with Vietnamese Foreign Minister Pham Gia Khiem. Hillary Rodham Clinton, Secretary of State, following signing ceremonies. Hanoi, Vietnam. October 30, 2010”, U.S. Department of State archives, 2009-2017.state.gov/secretary/20092013clinton/rm/2010/10/150189.htm
  - „Secretary of State Madeleine K. Albright Press Conference, Daewoo Hotel, Hanoi, Vietnam, June 27, 1996, as released by the Office of the Spokesman in Hong Kong on June 29, 1997”, U.S. Department of State, 1997-2001.state.gov/statements/970627.html
  - „Spoken statement [of] the honorable J. Brian Atwood, administrator [of the] U.S. Agency for International Development before the House Committee on Foreign Affairs, Washington, D.C., February 3, 1994”, pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNABQ599.pdf
  - „Vice President Mike Pence's Remarks on the Administration's Policy Towards China”, October 4, 2018, Hudson Institute, hudson.org/events/1610-vice-president-mike-pence-s-remarks-on-the-administration-s-policy-towards-china102018
  - „Vietnam: A Television History; Legacies; Interview with Richard C. Holbrooke” [video], July 07, 1983, *GBH Archives*, openvault.wgbh.org/catalog/A_16B6A23542FA41BD9B3026759890327F
  - „William J. Clinton. Remarks at Vietnam National University in Hanoi, Vietnam”, November 17, 2000, *The American Presidency Project*, presidency.ucsb.edu/node/228474

- Carter Jimmy, *Keeping faith. Memoirs of a president*, University of Arkansas paperback edition, 1995
- Cochran Thad, „Report on trip to Indonesia, Vietnam, and Hong Kong”, Congressional Record Volume 142, Nr. 138 (Monday, September 30, 1996), govinfo.gov/content/pkg/CREC-1996-09-30/html/CREC-1996-09-30-pt1-PgS12026-4.htm

Documente de referință (acorduri, declarații comune, rapoarte instituționale):

- *2016 International Trade Statistics Yearbook*, volume I (Trade by country) & volume II (Trade by product), United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York, 2017, comtrade.un.org/pb/
- *Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Socialist Republic of Vietnam on the establishment of copyright relations*, state.gov/wp-content/uploads/2019/02/13015-Vietnam-Intellectual-Property-Copyright-12.23.1998.pdf
- *Agreement between the United States of America and the Socialist Republic of Vietnam on trade relations*, ustr.gov/sites/default/files/US-VietNam-BilateralTradeAgreement.pdf
- *Agreement between the United States of America and Vietnam on scientific cooperation. With Annexes*, 2009-2017, state.gov/documents/organization/128460.pdf
- *Agreement for Economic and Technical Cooperation*, state.gov/wp-content/uploads/2019/02/05-727.1-Vietnam-Economic-Cooperation.pdf
- *Air Transport Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Socialist Republic of Vietnam*, 2009-2017.state.gov/documents/organization/114647.pdf
- *Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam* [Raportul politic al Comitetului Central al Partidului Comunist din Vietnam]
- *China's Military Strategy (White Paper)*, 2015, Consiliul de Stat al Republicii Populare Chineze, english.www.gov.cn/archive/white_paper/2015/05/27/content_281475115610833.htm
- *Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP)*, dfat.gov.au/sites/default/files/tpp-11-treaty-text.pdf

- Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI* [Partidul Comunist din Vietnam, Documentele celui de-al șaselea Congres al Delegației Naționale], Editura Adevărul, Hanoi, 1987
- Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX* [Partidul Comunist din Vietnam, Documentele celui de-al nouălea Congres Național], Hanoi, Editura Politică Națională, 2001
- Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng Toàn tập* [Partidul Comunist din Vietnam: Documente de partid], volumul 8, Hanoi, Editura Adevărul, 1993
- *Digital Economy Partnership Agreement (DEPA)*, Foreign Trade Information System. Organization of American States, sice.oas.org/TPD/DEPA/DEPA_e.ASP
- *Generalized System of Preferences (GSP)*, U.S. Customs and Borders Protection, cbp.gov/trade/priority-issues/trade-agreements/special-trade-legislation/generalized-system-preferences
- *Generalized System of Preferences (GSP): Overview and Issues for Congress*, Congressional Research Service, sgp.fas.org/crs/misc/RL33663.pdf
- *Giáo trình kinh tế đối ngoại Việt Nam* [Manualul economiei externe vietnameze], Hanoi, Editura Politică Națională, 2005
- *Hanoi. Building Toward a New Future in Viet Nam*, U.S. Department of State Archive, 1997-2001. state.gov/publications/statemag/statemag_feb98/pom.html
- *Hồ sơ thị trường Hoa Kỳ* [Profilul pieței Statelor Unite], decembrie 2018, Departamentul de relații internaționale din cadrul Camerei de Comerț și Industrie a Vietnamului
- *International merchandise trade. Vietnam. 2007*, General Statistics Office, 2009, gso.gov.vn/wp-content/uploads/2019/03/XNK-hang-hoa-nam-2007-1.pdf
- *Joint Statement – Enhancing the Comprehensive Partnership Between the United States of America and the Socialist Republic of Vietnam*, May 31, 2017, presidency.ucsb.edu/documents/joint-statement-enhancing-the-comprehensive-partnership-between-the-united-states-america
- *Joint Statement between the United States of America and the Socialist Republic of Vietnam*, June 21, 2005, Office of the Press Secretary of the White House, georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2005/06/text/20050621-2.html

- *Joint Statement Between the United States of America and the Socialist Republic of Vietnam*, May 23, 2016, The White House. Office of the Press Secretary, obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/05/23/joint-statement-between-united-states-america-and-socialist-republic
- *Joint Statement by President Barack Obama of the United States of America and President Truong Tan Sang of the Socialist Republic of Vietnam*, July 25, 2013, Office of the Press Secretary of the White House, obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2013/07/25/joint-statement-president-barack-obama-united-states-america-and-preside
- *Meeting of Former Prime Minister Tanaka and Vice Premier Deng (Summary Record)*, February 07th, 1979, Diplomatic Archives of the Ministry of Foreign Affairs of Japan, digitalarchive.wilsoncenter.org/document/120025
- *Normalization of U.S.–Vietnam relations. Regional security policy paper* (course), authored by J.I. Maslowski, National Defence University, National War College, 1994, apps.dtic.mil/sti/citations/ADA440538
- *President's Export Council History*, International Trade Administration, legacy.trade.gov/pec/history.asp
- *Refugee Program: The Orderly Departure Program from Vietnam*, United States General Accounting Office report to the Chairman, Subcommittee on Immigration, Refugees, and International Law, Committee on the Judiciary, House of Representatives, April 1990, gao.gov/products/nsiad-90-137
- *Report of the Select Committee on POW/MIA Affairs*, U.S. Senate, January 13th, 1993, irp.fas.org/congress/1993_rpt/pow-exec.html
- *The National Security Strategy of the United States of America*, September 2002, 2009-2017, state.gov/documents/organization/63562.pdf
- *The Vietnam-U.S. Bilateral Trade Agreement* [report], September 2002, Congressional Research Service, crsreports.congress.gov/product/pdf/RL/RL30416
- *The Vietnam-U.S. Normalization Process* [report], June 2005, Congressional Research Service, sgp.fas.org/crs/row/IB98033.pdf
- *The Vietnam-U.S. Normalization Process* [report], updated June 17, 2003, Congressional Research Service, everycrsreport.com/reports/IB98033.html

- *The Vietnam-U.S. Textile Agreement*, updated June 18, Congressional Research Service report, 2003everycrsreport.com/reports/RL31470.html
- *Toàn tập các văn kiện của Đảng cộng sản Việt Nam* [Documentele complete ale Partidului Comunist din Vietnam], Hanoi, Editura Politică Națională, 2004
- *Trade and Investment Framework Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Socialist Republic of Vietnam*, investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/treaty-files/2537/download
- *Trong chuyến thăm của Bộ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ tới Việt Nam (26-28 / 6/1997), bổ sung cho các tạp chí, Cẩm nang Xây dựng Đảng, tháng 9 năm 1997* [Vizita secretarului de stat american în Vietnam (26-28 iunie 1997), supliment la revista *Manualul pentru construirea partidului*, septembrie 1997]
- *U.S. – ASEAN Business Report*, October 9, 1999: „Presidential Proclamation: To Implement the Agreement Between the US and the Socialist Republic of Vietnam on Trade Relations. By the President of the United States of America”, The White House, Office of the Press Secretary, June 8, 2001, georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/06/20010608-6.html [07.02.2022].
- *U.S.-Vietnam Economic and Trade Relations: Issues in 2020*, Congressional Research Service, February 13th, 2020, sgp.fas.org/crs/row/IF11107.pdf
- *U.S.-Vietnam joint statement issued in Hanoi, on matters of POW/MIA Issues, Development/Relief Aid, International Law*, U.S. Department of State Dispatch, October 26, 1992, Vol. 3, No. 43, permanent.access.gpo.gov/gpo41448/dispatch/1992/html/Dispatchv3no43.html
- *U.S.-Vietnam relations. Issues and Implications*, United States General Accounting Office report to Congressional Committees, April 1995, gao.gov/products/nsiad-95-42
- *United States – Vietnam Joint Vision Statement*, July 07, 2015, Office of the Press Secretary of the White House, obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2015/07/07/united-states-%E2%80%93-vietnam-joint-vision-statement
- *United States and Vietnam hold first meeting under Trade and Investment Framework Agreement*, December 17, 2007, United States Trade Representative

- *United States of America, Democratic Republic of Viet-Nam, Provisional Revolutionary Government of The Republic of South Viet-Nam, and Republic of Viet-Nam. Agreement on ending the war and restoring peace in Viet-Nam. Signed at Paris on 27 January 1973*,
treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20935/volume-935-I-13295-English.pdf
- *Universal Declaration of Human Rights*,
ohchr.org/en/udhr/documents/udhr_translations/eng.pdf
- *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX* [Documentele celui de-al nouălea Congres Național], Hanoi, Editura Politică Națională, 2001
- *Vietnam: a country study*, edited by Ronald J. Cima, Library of Congress, Federal Research Division, 1989,
loc.gov/collections/country-studies/?fa=location:vietnam

Lucrări de specialitate:

- Đặng Phong, *21 năm viện trợ Mỹ ở Việt Nam* [21 de ani de asistență americană în Vietnam], Hanoi, Institutul de cercetare științifică al pieței prețurilor, 1991
- Degregorio William A., *Bốn mươi hai tổng thống của Hoa Kỳ* [Patruzeci și doi de președinți ai Statelor Unite], Hanoi, Editura politică națională, 1998
- Đỗ Phú Hải, *Thúc đẩy quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ trên lĩnh vực chính trị-ngoại giao: hiện trạng, những vấn đề đặt ra và triển vọng* [Promovarea relațiilor Vietnam-SUA în domeniul politico-diplomatic: situația actuală, probleme și perspective], Hanoi, Editura Lumea, 2004
- Hurst Steven, *The Carter administration and Vietnam*, Macmillan Press Ltd, London, 1996
- Kerr Pauline, Wiseman Geoffrey (eds.), *Diplomacy in a globalizing world. Theory and practices*, Oxford University Press, 2002
- *Khi Việt Nam đã vào WTO* (2007) [Când Vietnam a aderat la OMC], Hanoi, Editura Politică națională
- Lê Khương Thùy, *Quan hệ Việt - Mỹ 30 năm sau chiến tranh 10 năm bình thường hoá quan hệ* [Relațiile Vietnam-SUA la 30 de ani după război și 10 ani de normalizare], proiect de cercetare științifică, Institutul American, 2005
- Lê Thị Thanh Minh, *Quan hệ kinh tế, chính trị giữa Việt Nam – Hoa Kỳ từ sau khi bình thường hóa quan hệ ngoại giao 1995 đến 2013* [Relațiile politice și economice dintre Vietnam și SUA după

normalizarea relațiilor diplomatice. Din 1995 până în 2013], teză de masterat, Universitatea Victoria din Wellington, 2013, core.ac.uk/download/pdf/41338579.pdf

- Lê Văn Quang, *Quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ trong thời kỳ hậu chiến tranh lạnh (1990-2000)* [Relațiile Vietnam-SUA în perioada de după războiul rece], Universitatea Națională Ho Chi Minh City, 2005
- Miller Robert Hopkins, *The United States and Vietnam (1787-1941)*, National Defense University Press, Washington D.C., 1990
- Morris Richard B., *Những tài liệu căn bản về lịch sử Hoa Kỳ* [Documente de bază despre istoria americană], traducători multipli, Saigon, 1967
- Ngô Xuân Bình (ed.), *Hướng xây dựng quan hệ đối tác chiến lược Việt Nam-Hoa Kỳ* [Direcții de construcție a parteneriatului strategic între Vietnam și Statele Unite], Hanoi, Editura Științe Sociale, 2010
- Ngô Xuân Bình, *Kinh tế Mỹ - Lý thuyết, chính sách đổi mới và thực tiễn* [Economie americană - Teoria, politica și practica inovației], Hanoi, Editura Statistică, 1993
- Nguyễn Anh Hùng, *Quan hệ kinh tế Việt Nam – Hoa Kỳ giai đoạn 2000-2012* [Relațiile economice dintre Vietnam și SUA în perioada 2000-2012], teză de doctorat, Hanoi, 2012
- Nguyễn Anh Tuấn (chủ biên/ed.), *Quan hệ kinh tế Mỹ-Nhật với Việt Nam từ năm 1995 đến nay* [Relația economică SUA-Japonia cu Vietnam din 1995 până în prezent], Hanoi, Editura Politică Națională, 2001
- Nguyễn Mai, *Quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ hướng về phía trước* [Relațiile Vietnam-SUA înaintea], Editura Științifică, 2008
- Nguyễn Mạnh Hùng, *Tiến trình quan hệ kinh tế Hoa Kỳ - Việt Nam giai đoạn 2000-2012* [Progresul relațiilor economice SUA-Vietnam din 2000 până în 2012], teză de doctorat, Universitatea Națională Hanoi, 2012
- Nguyễn Ngọc Trung, *Quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ từ năm 1975 đến năm 2010* [Relațiile Vietnam-SUA din 1975 până în 2010], teză de master, Universitatea de Științe Sociale și Umaniste din Hanoi, 2010
- Nguyễn Thái Yên Hương (ed.), *Can thiệp nhân đạo trong chính sách đối ngoại của Mỹ* [Intervenții umanitare în politica externă a SUA], Hanoi, Editura Lumea, 2005
- Nguyễn Thái Yên Hương, Tạ Minh Tuấn (ed.), *Các vấn đề nghiên cứu về Hoa Kỳ* [Probleme de cercetare asupra Statelor Unite], Hanoi, Editura Educația, 2011
- Nguyễn Thiết Sơn (chủ biên/ed.), *Quan hệ kinh tế Việt Nam - Hoa Kỳ: vấn đề, chính sách và xu hướng* [Relațiile economice Vietnam-

- SUA: probleme, politici și tendințe], Hanoi, Editura Științe sociale, 2011
- Nguyễn Thiết Sơn (ed.), *Việt Nam–Hoa Kỳ quan hệ thương mại và đầu tư* [Relațiile comerciale și de investiții între Vietnam–Statele Unite], Hanoi, Editura Științe Sociale, 2004
  - Nguyễn Thiết Sơn, *Quan hệ kinh tế Mỹ - Việt Nam, một số tác động với kinh tế Việt Nam* [Relațiile economice SUA-Vietnam, unele impacturi asupra economiei Vietnamului], proiect de cercetare științifică, Institutul American, 2003
  - Nguyễn Thiết Sơn, *Việt Nam–Hoa Kỳ quan hệ thương mại và đầu tư* [Relații comerciale și de investiții între Vietnam și SUA], Hanoi, Editura Științe Sociale, 2004
  - Phạm Thị Thi, *Quan hệ Mỹ–Việt* [Relațiile SUA–Vietnam], Institutul American de Cercetare, 2001
  - Phạm Thu Nga, *Quan hệ Việt–Mỹ (1939-1954)* [Relațiile Vietnam–SUA], Hanoi, National University Press
  - Phạm Xanh, *Góp phần tìm hiểu lịch sử quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ* [Contribuții pentru înțelegerea istoriei relațiilor Vietnam-SUA], Hanoi, Editura Politică Națională, 2006
  - Pul Peter A., *Mỹ và Đông Dương từ Rudoven đến Nixon* [America și Indochina de la Roosevelt la Nixon], Hanoi, 1986
  - Trần Nam Tiến, *Quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ thực trạng và triển vọng* [Situația actuală și perspectivele relațiilor Vietnam-SUA], Hanoi, Editura Informare și Comunicare, 2010
  - Trần Nam Tiến, *Quan hệ Việt Nam–Hoa Kỳ (1995-2005)* [Relații Vietnam–SUA], teză de doctorat, 2006
  - Trần Thị Minh Châu (ed.), *Về chính sách khuyến khích đầu tư ở Việt Nam* [Despre politicile de încurajare a investițiilor în Vietnam], Hanoi, Editura Politică Națională, 2007
  - Trần Văn Đào, Phan Doãn Nam, *Giáo trình lịch sử quan hệ quốc tế 1945-1990* [Manualul de istorie a relațiilor internaționale] Hanoi, Institutul de relații internaționale, 2001
  - Tường Hữu, *Sự thật về cuộc chiến tranh Việt Nam* [Adevărul despre războiul din Vietnam], Orașul Ho Chi Minh, Editura Politică Națională, 2005
  - Vũ Đăng Hinh (chủ biên), *Chính sách kinh tế Mỹ dưới thời Bill Clinton* [Politica economică americană sub Bill Clinton], Hanoi, Editura Politică națională, 2002

- Vũ Thị Thu Giang, *Một số vấn đề then chốt trong quá trình bình thường hóa quan hệ Mỹ-Việt* [Câteva subiecte-cheie în procesul de normalizare a relațiilor SUA-Vietnam], teză de doctorat, 2005

Articole de specialitate:

- Bony-Cisternes Romain, „Changes in official development assistance in Vietnam as seen through the prism of governance”, *International Development Policy Review*, 11.1 (2019), journals.openedition.org/poldev/3204
- Bùi Thành Nam, „Hợp tác kinh tế Việt Nam Hoa Kỳ: thực trạng và triển vọng” [Cooperarea economică Vietnam-SUA: situația actuală și perspective], *Lucrările Conferinței științifice: Relațiile Vietnam-SUA față de noile înălțimi*, 2012
- Castelli Beth, „The lifting of the trade embargo between the United States and Vietnam: The loss of a potential bargaining tool or a means of fostering cooperation?”, *Penn State International Law Review*, Vol. 13 (1995), No. 2, article 5, elibrary.law.psu.edu/psilr/vol13/iss2/5
- Chang Felix, „From Pivot to Defiance: American Policy Shift in the South China Sea”, *Foreign Policy Research Institute*, 24 august 2020, fpri.org/article/2020/08/from-pivot-to-defiance-american-policy-shift-in-the-south-china-sea/
- Cù Chí Lợi, „Chuyến thăm định hình quan hệ Việt – Mỹ” [Vizita care va contura relațiile Vietnam-SUA], *USA Today*, No. 6/2017
- Đặng Văn Chương, „Quan hệ đối ngoại của Xiêm với các nước phương Tây dưới thời Rama III (1824–1851)” [Relațiile externe ale Siamului cu țările occidentale sub Rama III (1824-1851)], *Hue University Science Review*, nr. 26, 2005
- Đỗ Phú Hải, „Thúc đẩy quan hệ Việt Nam – Hoa Kỳ trên lĩnh vực chính trị-ngoại giao: hiện trạng, những vấn đề đặt ra và triển vọng” [Promovarea relațiilor Vietnam-SUA în domeniul politicii și diplomației: situația actuală, probleme și perspective], *Indian and Asian Studies Journal*, nr. 6, 2015
- Hoang Khắc Nam, „Hệ thống - cấu trúc khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương: Hiện trạng và những tác động” [Sistemul și structura regiunii Indo-Pacifică: Situație actuală și implicații], Universitatea de Științe Sociale și Umaniste, Universitatea Națională din Vietnam, Hanoi, 2 octombrie 2021, în *Tạp chí Cộng sản* [Jurnalul comunist. Organ de teorie politică al Comitetului Central al Partidului Comunist din Vietnam], ISSN 2734-9071, [2740311-vi-tri-va-tam-quan-trong-cua-khu-vuc-chau-a-thai-binh-duong.htm](https://www.vietnam.com.vn/vi-tri-va-tam-quan-trong-cua-khu-vuc-chau-a-thai-binh-duong.htm)

- Hoàng Thị Lê Ngọc, „Viện trợ phát triển của Hoa Kỳ với Việt Nam” [Asistența pentru dezvoltare a SUA pentru Vietnam], *Lucrările Conferinței științifice: Relațiile Vietnam-SUA față de noile înălțimi*
- Ikenberry G. John, „Why export democracy?”, *Wilson Quarterly*, Spring 1999, «Woodrow Wilson» International Research Centre, Connecticut
- Lại Thái Bình, „Quan hệ Việt Nam – Hoa Kỳ: Những tiến triển mới” [Relațiile Vietnam-SUA: noi evoluții], *Communist Review*, nr. 884 (iunie 2016)
- Lê Khương Thùy, „Mô tả ngắn gọn về lịch sử và nền tảng của quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ” [Scurtă descriere a istoriei și contextului relațiilor Vietnam-SUA], *USA Today*, 8 (101), 2006
- Lê Khương Thùy, „Quan hệ Việt–Mỹ: Các khía cạnh chính trị, kinh tế và quân sự sau hơn 10 năm bình thường Hóa” [Relațiile Vietnam-SUA: Aspecte politice, economice și militare după mai bine de 10 ani de la normalizare], *USA Today*, nr. 8 (101), 2006
- Lê Khương Thùy, „Thế và lực trong quan hệ Mỹ - Trung” [Poziție și putere în relațiile SUA-China], *Lucrările Conferinței științifice: Relațiile Vietnam-SUA față de noile înălțimi*, 2012, pp. 11-24
- Lê Khương Thùy, „Vài nét về lịch sử và cơ sở phát triển quan hệ Việt–Mỹ” [Câteva aspecte din istoria și baza dezvoltării relațiilor Vietnam-SUA], *USA Today*, 8 (101), 2006
- Lê Linh Lan, „Quá trình Bình thường hoá quan hệ Việt - Mỹ: kinh nghiệm và bài học” [Procesul de normalizare a relațiilor Vietnam - SUA: experiențe și lecții], *International Research Review*, nr. 2 (61), 2005
- Mạnh Nguyễn Ngọc Tường, „Quan hệ tình với Việt Nam - Hoa Kỳ sau 15 năm liên” [Relațiile Vietnam - Statele Unite după 15 ani de la normalizare], *USA Today*, 2010, 6
- Minh Nguyễn Tuấn, „15 năm quan hệ thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ” [15 ani de relații comerciale dintre SUA și Vietnam], *USA Today*, 6/2010
- Nelson Kelly, „U.S.-Vietnamese Normalization”, *Asian Affairs* 19, no. 1, Spring 1992, jstor.org/stable/30172149
- Nguyễn Anh Hùng, „Quyền phủ quyết của Tổng thống và Quốc hội Mỹ” [Puterea de veto a președintelui și a Congresului SUA], *USA Today*, (2), 2010
- Nguyễn Hồng Quang, „Một số đánh giá bước đầu về ‘học thuyết Obama’” [Câteva evaluări preliminare asupra doctrinei Obama], *USA Today*, (8), 2009

- Nguyễn Hữu Dũng, „Tim hiểu cuộc chiến catfish của Mỹ chống cá tra và cá basa Việt Nam” [Despre lupta somnului american (catfish) în contra peștilor pangasius și basa din Vietnam], *USA Today*, nr. 4 (49), 2002
- Nguyễn Lan Hương, „Vai trò của kinh tế-thương mại trong quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ” [Rolul economiei și comerțului în relațiile Vietnam-SUA], *USA Today*, nr. 05, 2015
- Nguyễn Minh Phong, Võ Thị Vân Khánh, Nguyễn Trần Minh Trí, „Quan hệ kinh tế Việt Nam – Hoa Kỳ lực đẩy đẩy mới nâng tầm vóc mới” [Relațiile economice Vietnam-SUA sunt un stimul pentru noi evoluții], *Journal of World Economic Issues*, 11 iunie 2016
- Nguyễn Sinh Cúc, „Quan hệ kinh tế Việt Nam-Hoa Kỳ thực trạng 2009 và triển vọng 2010” [Relațiile economice Vietnam-SUA, situația în anul 2009 și perspective pentru 2010], *Journal of Economic Management*, No. 33 (iunie 2010)
- Nguyễn Thái Hương, „Chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ trong những năm cuối của Tổng thống George W. Bush” [Politica externă a SUA în ultimii ani ai președintelui George W. Bush], *USA Today*, 2 (107), 2007
- Nguyễn Thị Hạnh, „Hoa Kỳ điều chỉnh chiến lược của mình đối với ASEAN trong các lĩnh vực An ninh, Quân sự và Chính sách sau ngày 11 tháng 9 năm 2001” [Statele Unite își ajustează strategia față de ASEAN în domeniile securității, forței militare și politicii după 11 septembrie 2001], *USA Today*, 1 (94), 2006
- Nguyễn Thị Thùy Dung, Đan Vătămán, „Quan hệ kinh tế Việt Nam - Hoa Kỳ sau khi kí hiệp định khung về thương mại đầu tư TIFA (2007-2019)” [Relațiile economice dintre Vietnam și Statele Unite după semnarea acordului-cadru TIFA privind comerțul și investițiile], în *Tạp Chí Khoa Học / Revista Știința*, Universitatea din Hanoi, nr. 37, 2020
- Nguyễn Thiết Sơn, „The role of Trans-Pacific Strategic Economic Partnership in Asia-Pacifics economic structure and the involvement of the USA in Vietnam”, în *Lucrările Conferinței științifice: Relațiile Vietnam-SUA față de noile înălțimi*, 2012
- Nguyễn Tuấn Minh, „Những cơ sở hoạch định chính sách kinh tế của Mỹ và vấn đề đối với Việt Nam” [Bazele procesului de elaborare a politicilor economice americane și problema Vietnamului], *USA Today*, (6), 2009
- Nguyễn Văn Bình, „Quan hệ kinh tế thương mại Việt Nam – Hoa Kỳ” [Relații economice și comerciale Vietnam-SUA], *USA Today*, (6), 2009

- Nguyễn Văn Tuấn, „Quan hệ chính trị, ngoại giao Việt Nam–Hoa Kỳ (1995-2015)” [Relațiile politice și diplomatice dintre Vietnam și SUA (1995-2015)], *Revista de istorie a Partidului*, aprilie 2016
- Nguyễn Xuân Thắng, „Bình thường hóa và phát triển mối quan hệ hợp tác Việt Nam và Hoa Kỳ trong quá trình đổi mới đất nước” [Normalizarea și dezvoltarea cooperării Vietnam-SUA în procesul de reînnoire națională], *Journal of World Economic and Political Issues*, No. 11 (139), Noiembrie 2007
- Phạm Cao Cường, „Chính sách đối ngoại của Mỹ đối với Đông Nam Á sau sự kiện 11-9” [Politica externă a SUA față de Asia de Sud-Est după 9/11], *USA Today*, 6 (87), 2005
- Phạm Hồng Tiến, „Quan hệ thương mại giữa Việt Nam và Hoa Kỳ sau khi tìm kiếm năm năm trước” [Relațiile comerciale dintre Vietnam și Statele Unite, după cinci ani], *USA Today*, no. 5, 2000
- Sơn Nguyễn Thiết, „Quan hệ kinh tế Việt Nam - Hoa Kỳ và sự phát triển kinh tế Việt Nam” [Relațiile economice dintre SUA și Vietnam și dezvoltarea economică a Vietnamului], *USA Today*, 6/2004
- Trần Thị Hằng, „Đầu tư trực tiếp của Hoa Kỳ vào Việt Nam.Hai mươi năm sau bình thường hóa quan hệ (1995-2015). Thực trạng và triển vọng” [Investițiile directe ale SUA în Vietnam după douăzeci de ani de la normalizarea relațiilor (1995-2015). Situația actuală și perspective], *Science*, nr. 28, 2016, Universitatea Hong Duc
- Tuzin Alexander H., „Vietnam's eligibility to receive trade benefits under the U.S. Generalized System of Preferences”, *Loyola University Chicago International Law Review*, Volume 7, Issue 2, Spring/Summer 2010, pp. 193-212, lawecommons.luc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1034&context=lucilr
- Văn Việt, „Một năm bình thường hóa quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ: Nhìn lại và mong chờ” [Un an de normalizare a relațiilor Vietnam-SUA: Privind înapoi și înainte], *International Weekly*, nr. 29 (17-27 iulie 1996)
- Wunker Robert, „The Laws of Vietnam Affecting Foreign Investment”, *The International Lawyer*, Vol. 28, no. 2, Summer 1994, pp. 363-383, scholar.smu.edu/til/vol28/iss2/7/
- Xuân Nguyễn, „Quan hệ Việt Nam-Hoa Kỳ con đường đã qua và triển vọng” [Trecutul și perspectivele relațiilor Vietnam-SUA], *Journal of Political Theory*, ianuarie 2009

Resurse electronice guvernamentale:

- Acte normative ale Statelor Unite ale Americii – *U.S. Government Information* – govinfo.gov
- Agenția de știri din Vietnam – *Thông tấn xã Việt Nam* – vnnet.vn
- Agenția de știri din Vietnam, Comisia pentru Educație – *Thông tấn xã Việt Nam*, Ban Biên Tập Tin Kinh Tế – bnews.vn
- Ambasada Republicii Socialiste Vietnam în Statele Unite ale Americii – vietnamembassy-usa.org
- Ambasada și Consulatul SUA în Vietnam – vn.usembassy.gov
- Arhivele Departamentului de Stat al SUA – *U.S. Department of State archives* – 2009-2017.state.gov/index.htm
- *Buletinul* Departamentului de Stat al SUA – *U.S. Department of State Dispatch* – loc.gov/item/2013230139/
- Camera de Comerț și Industrie a Vietnamului – *Vietnam Business Forum* – vccinews.vn
- Camera de Comerț și Industrie a Vietnamului, Centrul pentru relaționarea cu Organizația Mondială a Comerțului – *VCCI Vietnam. World Trade Organization Center* – trungtamwto.vn/
- Centrul de Dezvoltare a Comerțului Electronic – *VietnamExport* – vietnamexport.com
- Centrul de Informații pentru Industrie și Comerț – *Trung Tâm Thông Tin Công nghiệp và Thương Mại* – vinanet.vn/
- Centrul național pentru informare și prognoză socio-economică – ncif.gov.vn
- Comitetul pentru informații privind partenerii străini – *Ban Chỉ Đạo Công Tác Thông Tin Đối Ngoại Trung Ương* – tapchithongtindoingoai.vn/
- Departamentul de Afaceri Străine al orașului Ho Chi Minh – *Bộ Ngoại Giao. Sở Ngoại Vụ Thành Phố Ho Chi Minh* – mofahcm.gov.vn
- Departamentul de Industrie și Comerț al regiunii Binh Duong – *Sở Công Thương Bình Dương* – socongthuong.binhduong.gov.vn
- Departamentul de Presă al Casei Albe – *The White House. Office of the Press Secretary*, clintonwhitehouse4.archives.gov/
- Departamentul de Presă al Ministerului Afacerilor Străine, Vietnam – mofa.gov.vn
- Direcția Generală a Vămilelor din Vietnam – customs.gov.vn
- *Înțelepciunea poporului*, Organul Ministerului pentru Muncă, Invalizi și Afaceri Sociale – *Dân trí*, Cơ quan của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội – dantri.com.vn

- *Jurnalul Apărării Naționale* – *Tap Chí Quốc Phòng Toàn Dân* – tapchiqptd.vn/
- *Jurnalul Comunist*. Organ de teorie politică al Comitetului Central al Partidului Comunist din Vietnam – *Tap Chí Cộng Sản* – tapchiconsan.org.vn
- *Jurnalul Marinei* – *Báo Hải Quân* – baohaiquanvietnam.vn
- Ministerul Industriei și Comerțului – *Công thông tin điện tử Bộ Công Thương* – moit.gov.vn/
- Ministerul pentru Planificare și Dezvoltare, Agenția pentru Investiții Străine – *Bộ Kế Hoạch Và Đầu Tư, Cục Đầu Tư Nước Ngoài* – fia.mpi.gov.vn
- Oficiul Național de Statistică al Vietnamului – *Tổng Cục Thống Kê* – gso.gov.vn
- Partidul Comunist din Vietnam – *Đảng Cộng Sản Việt Nam* – dangcongsan.vn/
- Poliția orașului Hanoi – *Cơ Quan Của Công An Thành Phố Hà Nội* – anninhthudo.vn/
- Portalul național privind investițiile (Vietnam) – dautunuocngoai.gov.vn
- Revista *Vămile*. Organul Departamentului General al Vănilor – *Tap chí Hải Quân*. Cơ quan của Tổng cục Hải quan – baohaiquan.vn/
- Serviciul de Cercetare al Congresului american (rapoarte) – *Congressional Research Service Reports* – sgp.fas.org/crs/index.html
- Universitatea de Științe Sociale și Umane, Universitatea Națională Ho Chi Minh – css.hcmussh.edu.vn
- Ziarul *Capitalul Muncii* – *Báo Lao Động Thủ Đô* – laodongthudo.vn
- Ziarul *Dreptul* al orașului Ho Chi Minh – *Báo Điện Tử Pháp Luật thành phố Hồ Chí Minh* – plo.vn
- Ziarul *Industrie și comerț*. Organ al Ministerului Industriei și Comerțului – *Báo Công Thương* – congthuong.vn
- Ziarul *Licitația*. Organ al Ministerului pentru Planificare și Investiții – *Báo Đấu thầu* - Cơ quan của Bộ Kế hoạch và Đầu tư – baodauthau.vn
- *Ziarul pentru Investiții*. Organ al Ministerului pentru Planificare și Investiții – *Báo Đầu tư* – baodautu.vn
- Ziarul *Solidaritatea*. Organul central al Frontului Patriei – *Báo Đại Đoàn Kết. Cơ Quan Trung Ương Của Mặt Trận Tổ Quốc Việt Nam* – daidoanket.vn

Resurse electronice non-guvernamentale:

- *Foreign Policy Research Institute* – fpri.org
- Portal de studii asupra Mării Chinei de Sud – *Nghiên Cứu Biển đông* – eastseastudies.org/
- Portal despre istoria Vietnamului – *Người Kể Sử* – nguoiikesu.com
- Portal economic – kinhte24h.com
- Portal pentru educație – loigialhay.com
- Portal pentru oportunități de afaceri în Vietnam – *Vietnam Briefing* – vietnam-briefing.com/
- Portalul Băncii Mondiale – worldbank.org/en/home
- Portalul Forumului APEC – apec.org
- *Seafood Trade Intelligence Portal* – seafood-tip.com/
- *The American Presidency Project* – presidency.ucsb.edu/

Știri, presă, publicații periodice non-științifice:

- *ABC News*, abcnews.go.com/
- *Associated Press*, deseret.com/
- *BBC News* – bbc.com/
- *Mondaq.com*, mondaq.com/
- Portal cu informații și știri economice – *VnEconomy* – vneconomy.vn
- Portal de știri – *Cánh Cò* – canhco.net
- Portal de știri – *Vietpress*, vietpress.vn/
- Portal de știri – vnexpress.net/
- Portal de știri – *VOV* – vov.vn
- Revista *Business Forum* – *Tạp chí Diễn đàn Doanh nghiệp* – diendandoanhnghiep.vn
- Revista de Finanțe – *Tạp chí điện tử Tài chính* – tapchitaichinh.vn; thoibaotaichinhvietnam.vn
- Revista *Foreign Policy* – foreignpolicy.com
- Revista *Frontul* – *Tạp Chí Mặt trận* – tapchimattran.vn
- *Soldiers Magazine*, thefreelibrary.com/
- *The New York Times* – nytimes.com
- *The Wall Street Journal* – wsj.com
- *The Washington Post* – washingtonpost.com
- Ziarul *Tuần* – *Săptămânalul* – tuanvietnam.net
- *United Press International* – upi.com/Archives/
- Vietnamezi în Estul Europei – *Vietinfo. Người Việt Đông Âu* – vietinfo.eu/
- Ziarul *Nou* – *Báo Mới* – baomoi.com

- *Ziarul Noul Hanoi – Hanoi mới* – hanoimoi.com.vn/
- *Ziarul Poporului – Báo Nhân Dân* – nhandan.vn
- *Ziarele Tineretului – Báo Thanh Niên* – thanhnien.vn; *Tuổi Trẻ Online* – tuoitre.vn
- *Ziarul Viet-My* – vietmy.net.vn
- *Ziarul Vietnamez – Việt Báo* – vietbao.vn